

(2 ½ Hours)

[Total marks: 75]

- N.B.:** (1) All questions are compulsory
(2) Figures to the right indicate full marks
(3) Draw diagram and charts wherever necessary

1. Answer any **Two** out of the following **Three** questions: - 15

- (a) What are the elements of transport? Attempt a comparative analysis of their significance with reference to different transport mode.
- (b) Explain the various functions of transport manager.
- (c) Differentiate between passenger terminal facilities required at railway station, bus station and at an airport.

2. Answer any **Two** out of the following **Three** questions: - 15

- (a) What do you mean by Transport Management? Explain the various functions of a transport manager.
- (b) Discuss the concept of operator cost, user cost and social cost with reference to a road transport undertaking.
- (c) What do you mean by 'Discriminatory Pricing'? Explain.

3. Answer any **Two** out of the following **Three** questions: - 15

- (a) What do you understand by transport co-ordination? Explain various types of co-ordination.
- (b) Explain organization structure of Indian railway in brief.
- (c) What are the different modes of transport?

4. Answer any **Two** out of the following **Three** questions: - 15

- (a) Distinguish between Economic distance and Geographic distance.
- (b) Explain the different types of the organizational structure suited for carrying out transport service function of a manufacturing organization.
- (c) Explain the regulation for Inter-modal competition.

5. (a) Fill in the blanks (with an appropriate choice) :-

05

- (i) State highways are constructed by State they connect _____ of the state.
(Major towns, nations, villages)
- (ii) The postal service in India was started in the year _____.
(1853, 1857, 1933)
- (iii) Economic development of any geographical area depends upon the quality and quantity of _____.
(roads, air , water)
- (iv) The first Indian Railway train in 1853 ran between _____.
(Mumbai to Thane, Delhi to Chandni Chowk, Porbandar to Surat)
- (v) Roads are _____ of the country.
(Brains , lungs, nerves)

(b) State whether the following statements are True or False: -

05

- (i) Mangalore is the only port in Goa.
- (ii) Shri, Harikota is an important satellite launching station in India.
- (iii) Roads are sometimes called as Telepathy routes.
- (iv) Kandla is a Airport.
- (v) The discovery of sea-route from Europe to India was made by Columbus.

(c) Explain the meaning of the term / abbreviations:-

05

- (i) Animal cart (ii) Aero plane (iii) JNPT (iv) Jet plane (v).Rope way
- _____

(२ $\frac{1}{2}$ तास)

[एकूण गुण: ७५]

- सूचना.: १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
२. उजवीकडे दर्शविलेले अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
३. आवश्यक तेथे आकृत्या व तक्ते काढा.

१. खालील दिलेल्या तीन प्रश्नांपैकी दोन प्रश्न सोडवा. १५
- अ) परिवहनाची मुलतत्वे कोणती? विविध परिवहन प्रकारच्या संदर्भात त्याच्या महत्वाची तुलनात्मक विश्लेषण करा.
ब) परिवहन व्यवस्थापकाची विविध कार्ये स्पष्ट करा.
क) रेल्वे स्टेशन, बस स्थानक व विमानतळ यांची अंतिम स्थानकावरील प्रवाशांच्या सोयीमधील भेद स्पष्ट करा.
२. खालील दिलेल्या तीन प्रश्नांपैकी दोन प्रश्न सोडवा. १५
- अ) परिवहन व्यवस्थापन म्हणजे काय? परिवहन व्यवस्थापकाची विविध कार्ये स्पष्ट करा.
ब) सडक परिवहन उपक्रमाच्या संदर्भात चालक परिव्यय, उपभोक्ता परिव्यय आणि सामाजिक परिव्यय ह्या संकल्पना स्पष्ट करा.
क) भेदाभेदी किंमत म्हणजे काय? ते स्पष्ट करा.
३. खालील दिलेल्या तीन प्रश्नांपैकी दोन प्रश्न सोडवा. १५
- अ) परिवहन समन्वय यांचा अर्थ स्पष्ट करा. विविध प्रकारच्या समन्वयाचे वर्णन करा.
ब) भारतीय रेल्वेची संघटनात्मक संरचना थोडक्यात स्पष्ट करा.
क) परिवहनाचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.
४. खालील दिलेल्या तीन प्रश्नांपैकी दोन प्रश्न सोडवा. १५
- अ) आर्थिक अंतर व भौगोलिक अंतर यातील फरक स्पष्ट करा.
ब) उत्पादक संघटनेची वाहतूक सेवा आयोजित करण्यासाठी योग्य अशा विविध संघटनात्मक संरचनेची माहिती द्या.
क) आंतरसाधन स्पर्धा विनियमन स्पष्ट करा.
५. अ) दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडून रिकाम्या जागा भरा. ०५
१. राज्य महामार्ग राज्य सरकार बांधते ते राज्याची _____ जोडतात.
(मुख्य नगरे, राष्ट्रे, गावे)

२. भारतामध्ये टपाल सेवा _____ साली सुरु झाली.
(१८५३, १८५७, १९३३)

३. एखाद्या भौगोलिक विभागाच्या आर्थिक विकास हा तेथील _____ चा दर्जा व किती प्रमाणात
आहे त्यावर अवलंबून असते.
(रस्ते, हवा, पाणी)

४. पहिली भारतीय रेल्वे १८५३ साली _____ ते _____ धावली.
(मुंबई ते ठाणे, दिल्ली ते चांदणी चौक, पोरबंदर ते सुरत)

५. रस्ते देशाच्या _____ आहेत.
(मेंदू, फुफ्फुसे, धमणी)

ब) खालील विधाने चूक की बरोबा ते सांगा.

१. गोव्यात मॅंगलोर हेच फक्त बंदर आहे.
२. भारतातील श्री हरीकोटा हे महत्वाचे सेटलाईट लॉचींग स्टेशन आहे.
३. रस्त्यांना कधी कधी टेलीपथी मार्ग म्हणतात.
४. कांडला हा हवाई अड्डा आहे.
५. कोलंबसने युरोप ते भारत सागरी महामार्ग शोधला

क) खालील संकल्पना व संक्षिप्त शब्दांचा अर्थबोध सांगा.

१. अनिमल कार्ट
२. एरोप्लेन
३. जे. एन. पी. टी
४. जेट प्लेन
५. रोपवे